

Közszolgálati Nemzetközi Képzési Központ

Az Európai Unió agrár-, regionális és
támogatáspolitikája

Dr. Stelbaczky Tibor

Oktatási segédanyag

Nemzeti Közszolgálati Egyetem 2013.

Tartalom

1. A Közös Agrárpolitika (KAP) céljai, alapelvei.....	3.o.
2. A KAP története, fejlődése.....	5.o.
3. A KAP jelene, a 2014-2020-as többéves pénzügyi kerethez kapcsolódó reform.....	7.o.
4. Az EU regionális politika múltja és jelene.....	12.o.
5. A regionális politika kialakulásának rövid története.....	13.o.
6. A regionális politika alapelvei.....	17.o.
7. A regionális politika és a 2014-2020-as többéves pénzügyi keret.....	18.o.
7.1. Az ERFA, az ESZA, a Kohéziós Alap, az EAFRD és az EMFF közös szabályai...	20. o.

A Közös Agrárpolitika céljai, alapelvei

Az Európai Unió egyik legösszetettebb, gazdaságilag, politikailag meghatározó területe a mezőgazdaság. A Közös Agrárpolitika (KAP) több mint negyven éve meghatározza és formálja a mezőgazdasági termelők, az élelmiszer-feldolgozók, a kereskedők és a fogyasztók mindennapjait. A KAP az egyetlen olyan szakpolitika, amely közkiadásainak döntő részét az EU és nem nemzeti költségvetés finanszírozza valamennyi tagállamban.

A Lisszaboni Szerződés 39. cikke a következők szerint rögzíti a KAP céljait (mindezen rendelkezések nem változtak a Római Szerződés óta):

- A mezőgazdasági termelés és termelékenység növelése műszaki fejlesztéssel, a munkaerő optimális hasznosításával;
- A mezőgazdasági termelésből élők számára méltányos jövedelemszint biztosítása;
- A mezőgazdasági termékek piacainak stabilizálása;
- Az élelmiszerellátás biztonságának garantálása;
- Annak biztosítása, hogy fogyasztók reális áron jussanak az élelmiszerekhez.

A hatvanas években alakult ki a közös agrárpolitika három alapelve:

A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek egységes piaca. Első lépésként eltörölték a mezőgazdasági termékek vámjait a tagországok közti forgalomban. A szabad kereskedelem lehetősége a határok lebontásával vált teljessé. Az egyenlő piaci esélyek érdekében általános érvényű piaci szabályozást, azonos támogatásokat alkalmaznak, azonosak a termékek minőségére, előállítására, forgalmazására vonatkozó szabályok is.

A közösségi preferencia elve alapján az EU-n belül termelt termékeket előnyben kell részesíteni az importból származóval szemben. Kezdetben az importvédelem szintjét és a támogatásokat úgy határozták meg, hogy az Unió legkedvezőtlenebb adottságú térségében is lehetséges legyen az adott termék előállítása. A nemzetközi kötelezettségek (elsősorban a WTO tárgyalások kapcsán elkerülhetlenné vált vámcsökkentés) miatt a közösségi preferencia érvényesítése ma már csak részben lehetséges.

A pénzügyi szolidaritás elve alapján a KAP keretében nyújtott támogatásokat a tagországok, mezőgazdasági termelésük nagyságától és nemzetgazdasági súlyától függetlenül, általános

érvényű szabályok szerint megállapított pénzügyi hozzájárulással viselik. A termelők közösségi szinten megszabott normatívák szerinti támogatást kapnak. Ezen elv értelmezése is változott az idők folyamán.

A KAP kialakítása óta eltelt időben a célok változatlanok maradtak, legfeljebb értelmezésük módosult. A mezőgazdasági termelők részére megpróbálnak olyan jövedelmet garantálni, amely megfelelő alapot biztosít a termelőknek a gazdaság fejlesztésére is. A jövedelmet a piaci árbevétel és a közösségi támogatások együttesen adják. A piaci stabilitást ma főként indirekt eszközökkel biztosítják. A közvetlen beavatkozás mértékét nemzetközi nyomásra kellett csökkenteni. Az élelmiszerellátás biztonságának garantálása ma már nem alapvető cél, a nyolcvanas évek óta inkább a túltermelés ellen kell küzdeni. A reális áron történő élelmiszerellátás a kezdetektől fogva azt jelenti, hogy nem a világpiaci viszonyokat, az olcsóságot, hanem a termelők jövedelemigényét tartják szem előtt.

A Közös Agrárpolitikát születése óta ellentmondások jellemzik. Nehezen tudott és tud megfelelni olyan a kihívásoknak, mint a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek piacának globalizálódása, a fogyasztói igények, a társadalmi elvárások változása, az EU bővülése. A szabályozás folyamatos átalakításra szorul, a reformokat legtöbbször a kényszer szülte, csak részben kezelték a problémákat.

A KAP története, fejlődése

A Római Szerződésben rögzített célok megvalósítása érdekében a hatvanas évek elején az akkor még csak hat országot tömörítő EGK-ban a fő mezőgazdasági termékekre árgarancia rendszert működtettek. A legnagyobb hatású intézkedés a garantált áron történő közösségi intervenció felvásárlás volt. Az agrárminiszterek tanácsa a meghatározó termékekre intézményes árakat határozott meg, ezeken a világpiaci árakat jóval meghaladó áron garantálták a termékek felvásárlását. Az intézményes árak (alapár, referenciaár, intervenció ár) elvben az átlagos termelési költségeket tükrözték, az esetek többségében azonban a tagországokban fellelhető legmagasabb árakat vették figyelembe. Egy olyan rendszer alakult ki, amelynek keretében garantálni lehetett a termelői jövedelmeket, biztosítva volt a családi gazdaságok fennmaradása, a mezőgazdasági termelés bővülése, hatékonyságának növelése, csökkent az EGK élelmiszerimport függősége. Mindennek árát a fogyasztók fizették meg a világpiaci szintet jóval meghaladó áron kínált közösségi termékek megvásárlásakor.

A hetvenes évek elejétől vezették be a több termékpályát is érintő horizontális szabályokat. A határokon átnyúló problémák kezelése, a fogyasztói igények kielégítése érdekében egységesítették az állat- és növény-egészségügyi, állatvédelmi, élelmiszer-minőségi, higiéniai előírásokat. Mivel a piac befolyásolásán keresztül nem lehetett minden, az agrárágazatban, a vidéki térségekben jelentkező problémát kezelni, létrehozták a vidékfejlesztés rendszerét, amelynek keretében támogatást nyújtottak a természeti, vagy közgazdasági adottságok miatt kedvezőtlen helyzetben levő termelőknek, megpróbálták kezelni a termelési szerkezet átalakítására, vidéki térségek átfogó fejlesztésére vonatkozó igényeket.

A hetvenes években egyértelművé váltak a KAP korlátai. A mesterségesen magasán tartott árak önmagukban is a termelés bővítésére ösztönöztek, emellett elegendő forrást biztosítottak a műszaki fejlesztéshez, ami a termelékenység növekedéséhez vezetett. Gyorsan megszűnt a második világháború utáni élelmiszerhiány, egyre gyakrabban keletkeztek feleslegek. A többlet értékesítésének terhe a felvásárlási és árgarancia rendszer miatt a Közösséget terhelte, az export támogatása, az intervenció működtetése egyre több forrást igényelt. Semmi sem ösztönözte a termelőt arra, hogy figyeljen a piacra, termelését a piaci igényekhez igazítsa.

A nyolcvanas évek elején került sor a KAP első jelentős átalakítására. A változtatás elkerülhetetlen volt, mivel el kellett tüntetni a közösségi hús-, vaj- és gabonahegyeket, meg kellett akadályozni a folyamatos többlet keletkezését. Első lépésként az intézményes árakat befagyasztották, ami fékezte a termelés bővítését. Számos termék esetében vezettek be mennyiségi korlátozásokat (kvótákat), amelyek egyes esetekben a termelés abszolút korlátai lettek (pl. tej, cukor), máskor a termelési támogatások korlátját jelentették. E lépések csak átmenetileg tudták kezelni a problémákat, mivel a termelés folyamatosan bővült. Tovább rontotta a helyzetet, hogy az EGK-hoz újabb és újabb, jelentős mezőgazdasági potenciállal rendelkező országok (Görögország, Írország, Spanyolország) csatlakoztak.

Az 1992-es, Ray MacSharry mezőgazdasági biztoshoz fűződő reform célja a közösségi ár- és jövedelempolitika szétválasztása volt. Jelentősen csökkentették szántóföldi növénytermesztés és szarvasmarha tenyésztés esetében alkalmazott intézményes árakat, ami a piaci árak mérséklődését eredményezte. Mindez összhangban volt a fogyasztói, nemzetközi elvárásokkal. A termelőket az árcsökkentés kapcsán ért veszteségeket közvetlen támogatásokkal kompenzálták. E reform a mezőgazdasági piacok részleges stabilizálódásához

vezetett. Csökkentek, viszont nem tűntek el a termékfeleslegek. Jelentősen emelkedtek a termelői támogatások, nőttek a KAP költségei.

Az Agenda 2000 reform az 1992-ben rögzített irányban lépett tovább. A megfogalmazott cél az európai mezőgazdaság versenyképességének fokozása, a WTO megállapodásokból eredő kötelezettségek teljesítése, a vidékfejlesztés szerepének növelése, a bővítésre való felkészülés volt. Meg kellett akadályozni a mezőgazdasági kiadások további növekedését is. Kiemelt szerepet kapott 2000-ben a vidékfejlesztés, amely a termékpálya szabályozás mellett hivatalosan a KAP második pillérévé vált. A reform stabilizálta a mezőgazdaság helyzetét, nem vezetett el viszont azokhoz a szerkezeti változásokhoz, amelyek a fenntartható fejlődés érdekében szükségesek lettek volna. Annak ellenére, hogy a reform céljai közt szerepelt, az intézkedések gyakorlatilag nem vették figyelembe a bővítés kapcsán jelentkező igényeket.

Az Európai Tanács a 2002-es brüsszeli döntésével 2013-ig befagyasztotta a közvetlen és a piaci támogatások költségvetési keretét. A 2002-es bázishoz képest csak az inflációnál kisebb mértékű növelésre (évi 1 %) volt lehetőség. E döntés elkerülhetlenné tette a szabályozás újabb átalakítását.

A közép-európai bővítést megelőzően, Koppenhágában 2002-ben született döntés szerint az új tagoknak taggá válásuktól vállalni kellett a KAP alkalmazásával járó minden kötelezettséget, viszont a közösségi agrártámogatások legnagyobb tételét kitevő közvetlen kifizetésekhez csak egy hosszabb átmenetet követően juthattak. A közösségi szakértők azzal érveltek, hogy a támogatások azonnali és teljes mértékű kiterjesztése az új tagországokban megakadályozná az egységes belső piachoz, a közösségi előírásokhoz való alkalmazkodás érdekében égetően szükséges szerkezetátalakítást. Véleményük szerint az új tagországok termelőinek az ottani alacsonyabb életszínvonal miatt kisebb jövedelempótló támogatásokra van szüksége. A valódi indok a bővítés költségeinek minimalizálása volt.

2003-ban Franz Fischler mezőgazdasági biztos javaslata nyomán megszűnik a közvetlen támogatások és a termelés közötti kapcsolat. A termelők a meghatározott referencia időszakban részükre kifizetett közvetlen támogatások átlagát szántó és legelőterületükre vetítve, egyszerűsített kifizetési rendszer keretében kapják meg. A tagországoknak lehetőségük van arra, hogy ettől eltérően egy adott régióban minden területre azonos közvetlen támogatást fizessenek. A kompromisszum részeként a tagországok lehetőséget

kaptak arra, hogy a közvetlen támogatások egy részét továbbra is a termeléshez kötötten folyósítsák. Előírásra került, hogy a közvetlen kifizetések feltételeként a termelőnek be kell tartania bizonyos közösségi szabályokat. Ezzel kíván megfelelni a szabályozás a vonatkozó WTO és társadalmi elvárásoknak. Elhatározták a közvetlen kifizetéseket csökkentését (moduláció). A megtakarított összegeket vidékfejlesztési célra csoportosítják át.

A KAP jelene, a 2014-2020-as többéves pénzügyi kerethez kapcsolódó reform

Az Európai Bizottság 2011. júniusában tett közzé javaslatát a 2014-2020-as többéves pénzügyi keretre (Multi-annual Financial Framework - MFF). A javaslat 2012. júliusában történt frissítése alapján a KAP keretében 2014-2020 között (2011. évi árakon számítva) a közvetlen kifizetésekre és piaci jellegű intézkedésekre (I. pillér) 283,05 milliárd eurót, míg vidékfejlesztésre (II. pillér) 91,97 milliárd eurót javasolt a Bizottság. Ez gyakorlatilag – bizonyos kiigazításokat követően - a 2013. évi támogatások nominális szinten történő befagyasztását jelenti, reálértéken azonban összességében mintegy 9%-os csökkenést jelent a teljes fejezet és a hétéves költségvetési periódusok összehasonlításában.

Az MFF tárgyalások nyomán a 2013 februárjában a Tanács oldalán létrejött megállapodás szerint a KAP finanszírozása az alábbiak szerint alakul: az agrárkiadások főösszege 373,2 milliárd euró, ebből 277,9 milliárd eurót a közvetlen kifizetések tesznek ki, a vidékfejlesztésre 84,9 milliárd euró jut. Ez a KAP főösszeg tekintetében 11,4%-os csökkenés a 2007-2013-as időszakhoz képest, illetve 3,5%-os csökkenés a bizottsági javaslathoz képest. A közvetlen kifizetések 18%-kal, a vidékfejlesztési források 13,5%-kal csökkennek a 2007-2013-as időszakhoz képest. A közvetlen kifizetéseknél a tagállamok közötti kiegyenlítést (lásd a következő pontnál) az átlag feletti tagállamok arányosan fizetik, ez Magyarországot érdemben nem érinti. A pillérek közötti átcsoportosítási lehetőség 15%-ra nőtt.

A közvetlen kifizetések tekintetében a magyar boríték 2014-2020 között 7,9 milliárd euró lesz, szemben a 2007-2013-as időszak 6,3 milliárd eurós szintjével. A közvetlen kifizetések esetén a növekedés annak köszönhető, hogy 2013-ig ún. phasing-in időszakban voltunk a közvetlen kifizetések tekintetében, egy alacsony szintről induló folyamatos emelkedés után 2013-ban értük el a 100%-os szintet. A 2013-as adathoz viszonyítva a hazánk által elérhető szint csökken (a 260 euró/hektár érték várhatóan 250 euró/hektárra). A vidékfejlesztésben a magyar boríték várhatóan 3,1 milliárd euró lesz a 2007-2013-as időszak 3,9 milliárd eurójával

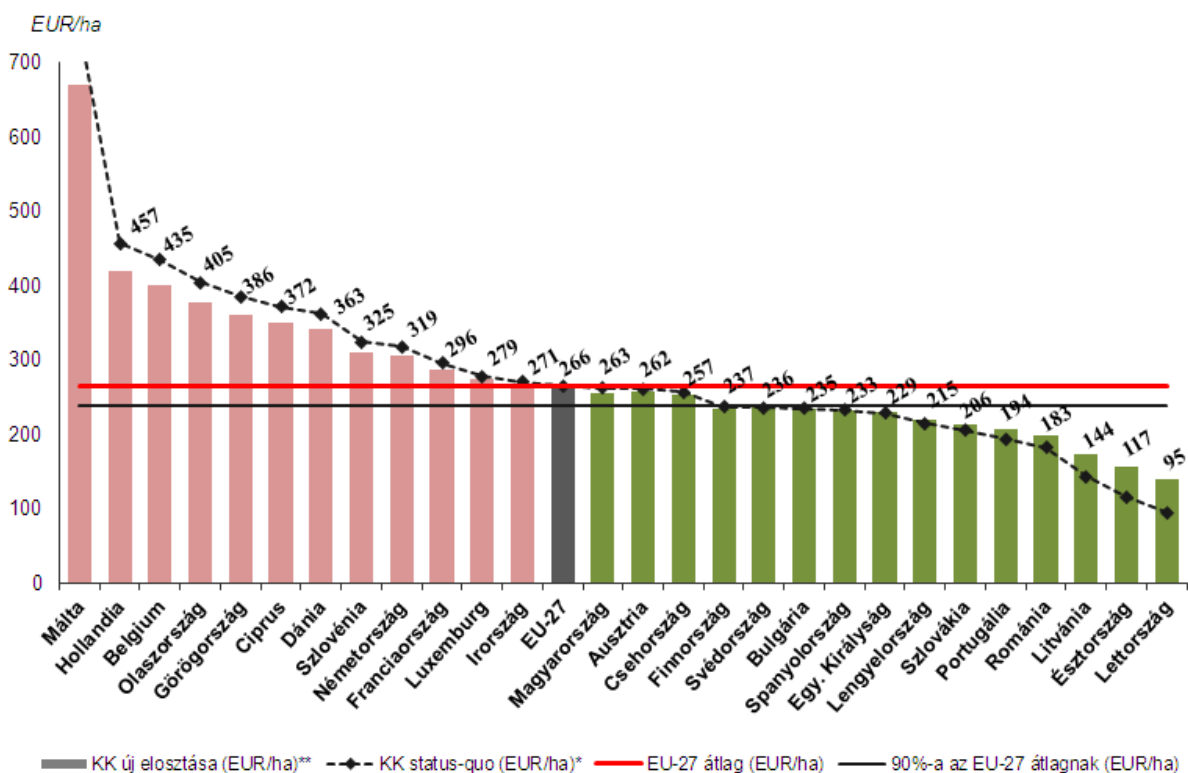
szemben. Ezzel a csökkenéssel azért kell szembenéznünk, mert a teljes vidékfejlesztési boríték csökken, továbbá annak terhére 14 tagállam egyedi kompenzációt is kapott. Fontos szempont, hogy a vidékfejlesztés társfinanszírozási rátája 75% maradt.

Az új szabályozás legfontosabb elemei

A közvetlen kifizetések kiegyenlítése

Az egyes tagállamokban lényeges különbségek állnak fent továbbra is a közvetlen támogatások mértéke között (az egy hektárra jutó támogatások mértékével kapcsolatban lásd lenti ábrát). Ennek kezelésére a Bizottság a támogatások méltányos újraelosztását (konvergencia) javasolta, mely szerint azok az országok, amelyek egy hektárra jutó támogatása az EU27 átlagának (266 euró/ha) 90%-a alatt van, a különbség egyharmadát visszakapják. Ezt a kiegyenlítést azok a tagállamok finanszíroznák, amelyek hektárra vetített közvetlen támogatása az EU-átlag felett van. A javaslat szerint 6 év állna rendelkezésre az új rendszerre történő fokozatos átállásra, valamint a kiegyenlítés finanszírozása arányosan (proportionally) történne (és nem lineárisan) az átlagtól való eltérés mértékében.

Az egy hektárra jutó támogatások mértéke az egyes tagállamokban

Közvetlen támogatások

Magyar szempontból elsődleges prioritást jelentett a munkaigényes érzékeny ágazatok (állattartás, zöldséggyümölcs termesztés) megfelelő mértékű támogatásának biztosítása. Ezt az alaptámogatási rendszerre (BPS) történő áttéréshez kapcsolódó megfelelő feltételek biztosításával és a termeléshez kötött támogatások továbbvitelével sikerült elérni.

A megállapodás értelmében az egységes területalapú támogatási rendszert (SAPS) alkalmazó tagállamok választhatják meg az új alaptámogatási rendszerre történő átállás időpontját. Beléphetnek a rendszerbe 2015-től, vagy 20 százalékos termeléstől elválasztott támogatás lehetőségével továbbvihetik a jelenlegit 2018-ig, illetve 2020-ig alkalmazhatják a SAPS-ot. Utóbbi esetben már a termeléstől elválasztott támogatás lehetősége nélkül, viszont a termeléshez kötés lehetősége mindhárom esetben fennáll. A termeléshez kötött támogatás mértéke a SAPS országok esetében nemzeti boríték 13% + 2%-áig (fehérjenövények) terjedhet, hatályát COM bővítheti. 2015-től a SAPS tagállamok az uniós kifizetések mellett átmeneti nemzeti támogatást nyújthatnak a termelőknek, a top-up mértékének 75%-áról indulva évi 5 százalékos csökkenés mellett. A támogatásokat a jövőben csak az aktív gazdálkodók vehetik majd igénybe, a kötelezően alkalmazandó negatív lista összegzi a támogatásból kizárandó tevékenységeket (pl. golfpályák, stadionok).

Az eddig alkalmazott II. pilléres kifizetés mellett a jövőben a nemzeti boríték legfeljebb 2%-áig az I. pillérből is lesz lehetőség a fiatal gazdálkodók támogatására (40 év alatti, kezdő gazdák esetében, maximum 95 hektár birtokméretig). A kisgazdaságok segítése érdekében egy egyszerűsített rendszer kerül bevezetésre, a tagállamok önkéntes alapon dönthetnek alkalmazásáról. A kisgazdaságok évente 500 és 1250 euró közötti egyösszegű támogatást kaphatnak, ami a nemzeti boríték legfeljebb 10%-ig terjedhet.

Zöldítés

A COM egyik reformjavaslata a közvetlen kifizetések 30 százalékának környezetvédelmi intézkedésekhez kötése (zöldítés).

A tárgyalások során készített számítás szerint 2014-től az alaptámogatás hektáronkénti összege Magyarország esetében 134 euró körül lenne, amit mintegy 74,6 euróval egészítheti

ki a "zöldítési" követelmény. Így összességében 208,6 euró/ha támogatás jutna a magyarországi gazdálkodóknak (a mostani időszak utolsó évében 2013-ban a hektáronkénti támogatás várhatóan 233 euró lesz).

A Bizottság javaslatában a zöldítés kötelező elemként jelenik meg és a támogatásra való jogosultságnak is előfeltétele. A nem teljesítők ellen szankciókat vezetnének be, amelyek komoly hatással lehetnek az alaptámogatás összegére. A zöldítés be nem tartása miatt a mezőgazdasági termelőt kétszer büntetnék. A gazdálkodó elesik a zöldítési prémiumtól (74,6 euró/hektár), ezen felül pedig további ugyanekkora, maximum 74,6 euró/hektár összegre szankcionálhatják. Ezáltal a 134 euró összegű, hektárra vetített alaptámogatásból 59,4 euró marad hektáronként. A zöldítésre fel nem használt összegnek csak a 15 százaléka maradhatna a tagállamoknál, a maradékot vissza kellene fizetni az EU költségvetésbe.

A KAP-reform tárgyalások eredményeképpen a zöldítésre vonatkozó három alapfeltétel változatlan maradt, szabályozása a bizottsági javaslatához képest azonban jelentősen fellazult. Számos kritériumot csak 2018-tól kezdődően kell alkalmazni, a meg nem felelést ezen időpontig nem szankcionálják.

Vidékfejlesztés

2013. június 3-án a tanács főtitkársága nyilvánosságra hozta a 2014-2020 közé eső vidékfejlesztési támogatások tagállami lebontását. A várakozásnak megfelelően HU 3,071 milliárd euróval részesedik, ez 411-457 millió euró közötti éves allokációnak felel meg. Az előző hétéves kerethez képest a vidékfejlesztés legnagyobb vesztese, 20 %-ot meghaladó csökkenéssel CY, CZ, HU, IE, LT és PL.

A tárgyalások záró szakaszában a legnagyobb vita a természeti hátránnyal érintett területek lehatárolásának módját övezte. Az Unió vidékfejlesztési prioritásai kapcsán a tagállamok többsége elutasította azt az újonnan bekerült előírást is, mely szerint a vidékfejlesztési programoknak legalább öt prioritást meg kell célozniuk. A zöldítéssel kapcsolatban néhány tagállam jelezte, hogy nem támogatják az előírások beépítését az agrár-környezetvédelmi, illetve egyéb vonatkozó területalapú intézkedések alapkövetelmény-rendszerébe. További nyitott kérdések: mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztése, erdősítés és fásítás,

agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos műveletek, ökológiai termelés, Natura 2000 - és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések és állatjólét voltak.

Magyarország prioritásként kezeli, hogy a versenyképesség fokozását célzó prioritásba kerüljön be az élelmiszeripar. Hazánk szeretne lehetőséget biztosítani a szabályozásban arra, hogy a kisebb beruházásokat a vidékfejlesztési programból (EMVA), amíg a nagyobbakat az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) támogathassuk. Kisebb beruházásnak azon vállalkozások beruházásait tekintenénk, amelyek éves árbevétele nem haladja meg az 1,5 millió eurót. Elsősorban a helyben megtermelt élelmiszerek feldolgozására alkalmas vágóhidak, állat feldolgozók, vagy lekvár üzemek építését támogatnánk vidékfejlesztési forrásból.

A természeti hátránnyal érintett területek lehatárolásának módja elfogadható. A zöldítés követelményeinek törlése az alapkövetelmény-rendszerből az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések kapcsán Magyarország számára kiemelten fontos.

A regionális politika múltja és jelene

Az Európai Unió regionális politikája a Közös Mezőgazdasági Politika (CAP) után a második legnagyobb finanszírozó politika. 2007-13 között az EU költségvetése 354,8 milliárd eurót fordított a regionális politika finanszírozására.

A közösségi regionális politika azonban hatását tekintve lényegesen túlmutat a fenti – nem lebecsülhető összegű – források felhasználásán. Nemcsak azért, mivel az Unió a fenti összeggel társfinanszírozza a tagállamok fejlesztési kiadásait, hanem azért is, mivel a közösségi szinten (főként az Európai Bizottság révén) kijelölt célkitűzések megvalósításával egy közösségi szinten koordinált fejlesztéspolitika valósul meg, melynek katalizátor hatása nem lebecsülendő.

A közösségi a regionális politika elsőszerű célja az Unió régiói közötti fejlettségbeli különbségek csökkentése. Ez a cél azonban nem önmagában való, a regionális politika szoros összefüggésben van a belső piac hatékony működésével. Az Európai Unió belső piacának és a Gazdasági és Monetáris Unió (GMU) megfelelő működésének ugyanis elengedhetetlen feltétele, hogy a belső piac ill. a GMU résztvevői (országok, régiók) között ne létezzenek lényeges és tartós gazdasági fejlettségbeli különbségek. Az ilyen különbségek ugyanis alapjaiban hátráltatják azoknak az előnyöknek az elérését, amelyek a gazdasági integrációból adódnak.

Fogalmak, definíciók

A kohézió fogalma alatt több ország vagy régió gazdasági fejlettségi, jövedelmi (gazdasági) és életszínvonalbeli (szociális) eltérési szintje értendő. Amennyiben az eltérés a különböző régiók fejlettségi szintjei között kicsi, akkor erős kohézióról beszélhetünk, amennyiben a fejlettségbeli különbségek jelentősek, akkor gyenge kohézióról van szó. A kohézió leginkább időben érzékelhető, vagyis a fejlettségbeli szintek változásával a kohézió erősödhet, illetve gyengülhet.

A kohézió fogalmával szorosan összefügg a konvergencia fogalma. A konvergencia a kohézió erősödésének folyamata, vagyis konvergenciáról több régió ill. ország gazdasági fejlettségi

szintjének közeledésekor, a fejlettségbeli különbség csökkenésekor beszélünk. Ezzel ellentétes folyamat a divergencia, mikor a különbségek növekednek.

Összefoglalva a két fogalom definícióját úgy lehetne fogalmazni, hogy a kohézió egy pillanatszerű felvétel az adott régiók, gazdasági egységek egymáshoz viszonyított fejlettségi színvonalát illetően, míg a konvergencia (vagy divergencia) a fejlettségbeli közeledés (vagy távolodás) időbeni folyamata, hosszabb időszakokra vetített változása.

A regionális politika kialakulásának rövid története

A Római Szerződésben (1957) ugyan már megfogalmazódik, hogy a nyugat-európai integráció nem képzelhető el a regionális különbségek mérséklése nélkül, támogatási politika ekkor még nem társult hozzá. A „hatok” közössége a dél-olaszországi területeket leszámítva homogén gazdasági fejlettségi szintről tanúskodott, így egyik tagállam sem próbált nyomást gyakorolni. A régiók azért kaptak már az integráció korai szakaszában is figyelmet, mivel a jövőbeni, illetve csatlakozó új államok regionális különbségei gátló tényezői lehetnek a négy alapszabadság, az áruk, a szolgáltatások, a tőke és munkaerő szabad áramlásának. A hatvanas évek erőteljes gazdasági növekedésében a területi kérdések nem kerültek felszínre, a közösségi szintű támogatás mindössze az Európai Beruházási Bank kedvezményes hiteleiben, és a Közös Agrárpolitika keretében valósult meg. 1964-ben az Európai Közösség Gazdasági és Szociális Bizottságának egyik feladatául megjelenik a regionális politika, és 1967-ben ennek szervezésére önálló főigazgatóság alakult.

A területi különbségek a Közösség első bővítésének előkészítésekor, valamint a '70-es évek elején a Werner-tervben kitűzött monetáris unió koncepciója révén kerültek igazán felszínre. Az 1971-ben összeomlott Bretton Woods-i rendszer, valamint az 1973 októberében kezdődő olajválság felhívta arra a figyelmet, hogy a recessziók következtében a közös piac sikeres működéséhez szükség van az elmaradott régiók közösségi támogatására- egyben fejlesztésére. 1973-tól Nagy-Britannia és Írország, valamint 1981-től Görögország esetében merültek fel komolyabban a regionális különbségek, ennek mérséklése elsődleges céllá vált a piac működése érdekében. Az 1972-es Párizsi Csúcsértekezleten született döntések mentén határozták el, hogy közösségi (pénzügyi) eszközök igénybevételével kell elősegíteni a szerkezeti (strukturális) és területi aránytalanságok mérséklését, illetve megkezdődött az

akkor belépett tagországok területi politikájának egyeztetése, amely egybeesett a Közösségek hasonló törekvéseivel.

1975-ben létrehozták az Európai Regionális Fejlesztési Alapot (ERDF), amelynek célja az Európai Szociális Alappal (ESF) és Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalappal (EMOGA) együttműködve a strukturális intézkedéseken keresztül, hogy csökkentse a gazdasági és társadalmi különbségeket a régiók között. 1975 és 1988 között 24,4 milliárd ECU-t (kb. 22 milliárd USD-t) fordítottak mintegy 41 ezer közösségi strukturális beruházás finanszírozására. Ez alatt a másfél évtized alatt az ERDF forrásaiból 873 ezer munkahely létesült vagy maradt fenn Nyugat-Európában. A fejlesztések 80%-át infrastrukturális beruházások tették ki, a legnagyobb összeget Olaszország és Nagy-Britannia használta fel, bár később, 1988-ban már Spanyolország volt a második legnagyobb felhasználó.

Az Egységes Európai Okmány (1987) konkrétan, új politikaként nevesíti a közösségi politikák között a regionális politikát, és kiegészíti a Római Szerződést a gazdasági és szociális összefogás fejezettel (V. cím, 130/a-130/e cikkelyek). A regionális politika céljaként a gazdasági és szociális kohézió erősítését jelölték meg, a különböző régiók közötti különbségek és a kedvezőtlen adottságú területek elmaradottságának csökkentésével, a Közösségnek mint egésznek harmonikus fejlődése érdekében. A regionális politika megreformálása 1985-ben, Jacques Delors Európai Bizottság elnökének mandátuma alatt zajlott. Az 1986-ban elfogadott Egységes Európai Okmány új alapokra helyezte a közösségi regionális fejlesztést, valamint a gazdasági és társadalmi kohézió immáron Közösségi célként került megfogalmazásra. A kormányközi megállapodásoktól szupranacionális szintre helyeződött a források elosztása. Erre azért volt szükség, mivel a frissen csatlakozott mediterrán országokkal – Görögország (1981), Spanyolország és Portugália (1985) - heterogén fejlettségűvé vált az EK. A régiók inntól kezdve közvetlenül kapták meg a fejlesztési pénzeket, de ezzel együtt a régió újradefiniálására is sor került. A Területi Egységek Statisztikai Rendszerét (NUTS) alakították ki, amely öt kategóriát ölel fel:

- NUTS1: nagyobb földrajzi kiterjedésű országokban- például Németország- a tartományi szintet jelöli
- NUTS2: a támogatások igénylésére jogosult régiót takarja, Magyarországon hét darab található. A Közösségi GDP 75%-át el nem érő régiók jogosultak támogatásra. Jellemző

lélekszáma 1,5-2 millió közé esik- kisebb országok mindössze egyetlen NUTS2-t is kitehetnek.

- NUTS3: megyei szintű felosztás
- NUTS4 és NUTS5: országonként eltérő, mivel tagállami kompetencia a meghatározása.

A reform továbbá azon is változtatott, hogy nem éves költségvetésekben gondolkodtak, hanem hosszabb távú ciklusokra terveztek. Az éves tervezet ugyan megmaradt, de a tagállamok kötelesek egy jövőre vonatkozó, hét évre szóló stratégiát is kidolgozni. 1988-ban határozott a tanács azon öt célkitűzésről, amelyek 1999 végéig meghatározták a strukturális alapok felhasználásának célrendszerét. Ausztria, Finnország és Svédország 1995-ös csatlakozása után kiegészült egy hatodik ponttal is, egészen az Agenda 2000 életbe lépéséig ezek mentén szerveződött a támogatás. Ezen célkitűzések:

- Azon területek fejlesztése, ahol az egy főre jutó GDP nem érte el a közösségi átlag 75%-át.
- az elavult iparszerkezettel rendelkező, valamint a termelés hanyatlásától sújtott térségek támogatása.
- a fiatalok munkanélküliségét mérséklő hosszú távú programok.
- munkavállalók átképzése, valamint az új termelési struktúrához való adaptálása.
- mezőgazdasági és halászati szektorok modernizálása, valamint mezőgazdasági vidékek fejlesztése.
- a ritkán lakott térségek támogatása.

1993-ban az ERDF, ESF és EMOGA mellett kiegészült a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszközzel (HOPE), és ezeket összefoglalóan nevezték el strukturális alapoknak. 2007-től mindössze az Európai Regionális Fejlesztési Alap, valamint az Európai Szociális Alap maradt meg a strukturális alapokban. Ugyanebben az évben egy új forrást bevonó támogatáspolitikai is megvalósult. A Kohéziós Alapot a Maastrichti Szerződés keretében állították föl Görögország, Írország, Olaszország, Spanyolország és Portugália nyomására. Az alap célja, hogy a vásárlóerő-paritáson mért közösségi GNI-átlag 90%-át el nem érő országok támogatásban részesüljenek. Az igényelt pénzek infrastrukturális befektetésekre fordíthatók, pl. nagyszabású környezetvédelmi, és közlekedési-szállítási hálózatok kiépítésére. 1993 és 1999 között mintegy 15 milliárd ECU állt a támogatások rendelkezésére, ennek 55,2%-át Spanyolország, 17%-át Görögország, másik 17,9%-át Portugália, valamint 8,9%-át Írország kapta.

Az 1999. március 24-25-i berlini csúcson határoztak az ezredforduló utáni költségvetés mértékéről, mivel a volt keleti blokk országainak csatlakozása újabb kevésbé fejlett régiókkal járt. Ennél fogva 2000 és 2006 között 260 milliárd eurót irányoztak elő a támogatásokra. A Bizottság a hatékonyság és finanszírozás koncentrálása érdekében a korábbi hat célkitűzést háromba vonta össze:

- Az uniós GDP-átlag 75%-át el nem érő régiók támogatása a tengerentúli területekkel- mint Azori-szigetek, Kanári-szigetek - valamint a gyéren lakott északi térségekkel együtt.
- problémás régiók gazdasági és társadalmi szerkezetváltásának támogatása. Ez magában foglalja az ipari vidékek visszaesését, mezőgazdaság visszaszorulását, és a munkanélküliség visszaszorítását.
- Oktatási, képzési, foglalkoztatási rendszerek és politikák kiigazítása.

Az átalakításoknak köszönhetően jelentősen nőtt a költségvetésből a regionális támogatásokra fordított összeg. Míg a hetvenes években ebből 5%, addig a nyolcvanas években már 10%, míg a kilencvenes évekre már a költségvetés egyharmada ment erre. 2007 és 2013 között a közösségi költségvetés legnagyobb kiadásaként van számon tartva. Ezen felül a tagállamok vállalták, hogy összes GDP-jük 0,46%-át fordítják minden évben a regionális fejlesztésekre. A 2004-ben csatlakozott országok kisebb mértékben voltak jogosultak a támogatások igénylésére a koppenhágai tárgyalások értelmében, míg a 2007-es ciklustól kezdve ugyanolyan feltételek mellett működhetnek.

A 2007-2013-as ciklusra a 2004-től kezdve csatlakozó államok számára átszabták a támogatások elosztását. 308 milliárd euró keretet ad a Bizottság a kohéziós támogatásokra, így az összes költségvetés 44%-át fordítják rá.

A 2009. december 1-jétől hatályba lépett Lisszaboni Szerződés a gazdasági- társadalmi kohéziót kibővítette a területi célkitűzésekkel. Az Európai Unió megosztott politikai hatáskörrel rendelkezik, vagyis a tagállamokkal együttműködve dönt. Az Európai Bizottság feladata a támogatások elosztása, a tagállami programok és stratégiák jóváhagyása, valamint hároméves jelentések készítése az előrelépésekről.

A regionális politika alapelvei

Szubszidiaritás és decentralizáció

A szubszidiaritás fogalma azt jelenti, hogy a döntéseket és a végrehajtást arra a területi szintre kell helyezni, amely a legnagyobb átlátással és kompetenciával rendelkezik a feladat megvalósításához. A magasabb szintű szerv nem intézkedhet olyan esetben, amikor az adott célkitűzést - eredménnyel - az alacsonyabb szinten is el lehet érni. A szubszidiaritás és a decentralizáció az Unió regionális politikájának elsődleges alapelvei, hiszen az integráció ezek segítségével nem csak azt érheti el, hogy a helyi szintek felelőssége növekszik, hanem azt is, hogy minél több helyi, regionális-szintű elképzelés (igény) s egyben erőforrás jelenjen meg, aktivizálódjon.

Partnerség

A partnerség együttműködést jelent az Európai Közösség, jelen esetben az Európai Bizottság és a tagország - illetve azon belül a partnerek, kormány, helyi/lokális szervek és a civil szervezetek - között a prioritások meghatározásától a programok végrehajtásának megfigyeléséig és értékeléséig.

Programozás

A fejlesztési stratégiák partnerségen alapuló kidolgozása, ezek megvalósításának egyértelmű célkitűzési rendszere, a fejlesztések egymásra épülése, időbeli ütemezése jelenti a programozást. A programozás elve az Unió regionális politikájában azt szolgálja, hogy ne egy-egy projektet (azaz egy-egy létesítményt, egy-egy akciót) támogassanak, hanem a régió egészének vagy annak meghatározott területének fejlődését befolyásoló célkitűzéseket vagy azok sorozatát.

Koncentráció és adicionalitás

A koncentráció azt jelenti, hogy a támogatásokat azokra a régiókra kell koncentrálni, ahol a legnagyobb az elmaradottság, azaz azokra a régiókra, ahol az egy főre eső GDP nem éri el az EU átlag 75%-át. Az adicionalitás azt jelenti, hogy a Közösség által nyújtott pénzügyi

támogatás kiegészíti az adott ország fejlesztési politikáját, hozzájárul területfejlesztési stratégiájához. Mindezekon túl a támogatásokat be kell illeszteni a Közösségnek a tervidőszakra meghatározott támogatási rendszerébe, összhangban az integráció elveinek érvényesítésével.

A koncentráció és az addicionalitás célja kettős: egyrészt az adottságok felismerése és erősítése, ezzel is hozzájárulva a fejlesztési célkitűzés megvalósításához, mérsékelve ezzel a párhuzamosságokat, a pazarlást és az elaprózottságot. Másrészt olyan területi egységek kialakítására szolgál, ahol azonos vagy nagyon hasonló problémákkal küszködnek (pl. alacsony jövedelmi szint, magas munkanélküliség stb.). Ezzel elérhető, hogy statisztikailag is meghatározhatóak lesznek azok a területek, amelyek a legkedvezőtlenebb helyzetben vannak, ahová a forrásokat koncentrálni kell. Így könnyebben regisztrálhatóak a beavatkozások következményei, eredményei.

A regionális politika és a 2014-2020-as többéves pénzügyi keret

Az EU regionális politikája befektetési politika, amelynek célja a munkahelyteremtés, a versenyképesség, a gazdasági növekedés, az életminőség javítása és a fenntartható fejlődés. A befektetések az Európa 2020 stratégia megvalósítását segítik elő. A regionális politika emellett arról is tanúbizonyságot tesz, hogy az EU szolidaritást vállal a kevésbé fejlett országok és régiók iránt, hiszen a leginkább rászoruló területeknek és ágazatoknak nyújt anyagi támogatást. A regionális politika célja az európai régiók között máig is fennálló jelentős gazdasági, szociális és területi egyenlőtlenségek mérséklése.

A regionális politika költségvetése 2007-2013 között 354,8 milliárd euró volt, míg 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló induló bizottsági javaslat szerint a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan ezt 376 milliárd euróra javasolta emelni. Az MFF tárgyalások eredményeképpen végül a regionális politika finanszírozása 2014-2020 között az alábbiak szerint alakul: a kohéziós politika főösszege 325,1 milliárd euró lett, ami alacsonyabb a 2007-2013-as időszak adatánál (354,8 milliárd euró). A kohéziós politika alapvető struktúrája nem változott a bizottsági javaslatához képest, az átmeneti régiók kategóriája viszont elfogadásra került. A 75% alatti régiók részesedése 57,1%-ról 50,5%-ra csökkent a kohéziós kiadásokon belül, ugyanakkor ezen régiók száma is csökken a jelenlegi időszakhoz képest (84 helyett 71 ilyen régió lesz).

A „capping”, vagyis az egy tagállamnak adható támogatás felső határa, az általános, 2,35%-os szinthez képest Magyarország és a balti országok esetében 2,59%-os felső határra változik. (A Bizottság egységesen 2,5%-os szintet javasolt.) Ez önmagában kb. 700 millió euróval növelte a magyar kohéziós borítékot a bizottsági javaslatához képest. Ezen felül a 2012 novemberében a Közép-Magyarország régióra megajánlott 1,2 milliárd eurós plusztámogatás helyett 1,56 milliárd eurós extra támogatást kapnak az elmaradott (az uniós fejlettségi átlag 75%-a alatti) régióink. A kohéziós borítékunkat emellett minimális mértékben emeli az újonnan létrehozott, a fiatalok munkanélküliségének csökkentését célzó alap (youth employment initiative), amelyből négy magyar régió kb. 48 millió euró forrásra számíthat a hét év alatt. Figyelemre méltó, hogy a kohéziós politikában az egyedi juttatások tekintetében abszolút összegben Magyarország a második legnagyobb kompenzációt kapta (Spanyolország 1,9 milliárd eurót kapott).

Össességében a magyar kohéziós allokáció várhatóan 20,56 milliárd eurót tesz ki. A Bizottság javaslata alapján kb. 18,3 milliárd euróra lettünk volna jogosultak, tehát a tárgyalások során 12%-os javulást sikerült elérni. Ugyanakkor a 2007-2013-ban hazánknak juttatott 25,7 milliárd eurós kohéziós támogatásnál ez 20%-kal kisebb.

A kohéziós támogatások szempontjából fontos szempont, hogy a társfinanszírozási ráta tekintetében sikerült megőrizni a 85%-os értéket az elmaradottabb régiók esetében. (Ez a jelenlegi szabály és a Bizottság is ennek megtartását javasolta.) Ugyanakkor a Közép-Magyarország régió tekintetében a társfinanszírozási arány 50%-ra csökkent. Ez azt jelenti, hogy a KMR régió számára nem sikerült kedvezőbb feltételeket kialakítani.

Nagyon fontos eredmény, hogy - a jelenlegi szabályozásnak megfelelően - továbbra is teljes körűen elszámolható a vissza nem térítendő áfa (a Bizottság javaslatával és a korábbi tervezetekkel ellentétben). Ez nagyságrendileg évi 100 milliárd Ft-os könnyítést jelent a hazai költségvetésnek (a 85%-os társfinanszírozási arány megőrzésével (75%-hoz képest) együtt kb. évi 210 milliárd Ft-os könnyítésnek felel meg).

Az EU kohéziós politikájával kapcsolatos jogszabályjavaslatok a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan:

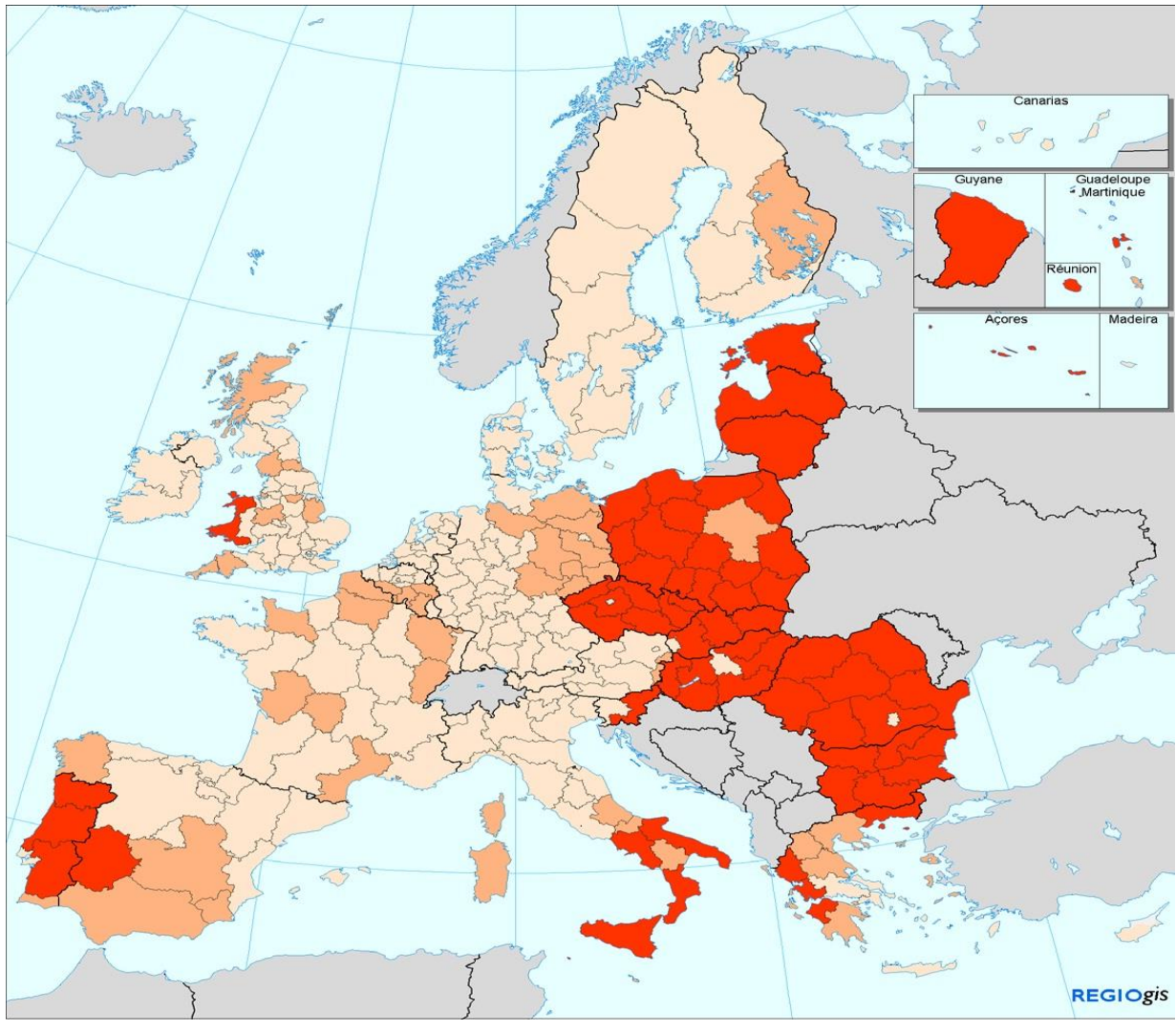
- 2011. október 6-án az Európai Bizottság elfogadta azt a jogszabálycsomag-tervezetet, amely keretet ad az EU 2014 és 2020 közötti kohéziós politikájának.
- az Európa 2020 stratégia intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési prioritásaira való összpontosítás;
- a teljesítmény jutalmazása;
- az integrált programok kidolgozásának támogatása;
- összpontosítás az eredményekre - a megállapított célkitűzések felé történő előrehaladás monitorozása;
- a területi kohézió ismételt megerősítése; és
- a célok teljesítésének egyszerűsítése.

Ezen felül létrejött a transzeurópai közlekedési, energia-, valamint információs és kommunikációs technológiai hálózatok fejlesztésének előmozdítása céljából a regionális politika költségvetési tételének keretében az új európai összekapcsolódási eszköz. Az európai összekapcsolódási eszköz központi irányítással fog működni, és saját, kifejezetten erre a célra elkülönített költségvetéssel fog rendelkezni. Azonban a Kohéziós Alap számára kijelölt források egy részét (10 milliárd eurót) is arra irányozzák majd elő, hogy az új eszköz keretében kulcsfontosságú közlekedési hálózatokat finanszírozzanak belőle.

Az ERFA, az ESZA, a Kohéziós Alap, az EAFRD és az EMFF közös szabályai

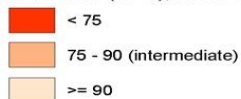
A Bizottság az Európai Regionális Fejlesztési Alapra (ERFA), az Európai Szociális Alapra (ESZA), a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra egyaránt vonatkozó, több közös alapelvet is javasol. Ezek közé tartozik a partnerség és a többszintű irányítás, a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályoknak való megfelelés, a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítása, a diszkriminációmentesség, valamint a fenntartható fejlődés.

A támogatás földrajzi hatóköre

Eligibility simulation 2014-2020

GDP/head (PPS), index EU27=100

Intermediate regions: GDP/head (PPS) between 75% and 90% of EU27 average.
Regional GDP figures: 2006-07-08
Data available March 2011

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Minden európai régió részesülhet az ERFA és az ESZA támogatásából. Megkülönböztetünk azonban kevésbé fejlett, átmeneti és fejlettebb régiókat annak érdekében, hogy az Alapok általi finanszírozás megoszlása kövesse a bruttó hazai termék (GDP) szintjét.

- Kevésbé fejlett régiók: A kohéziós politikának továbbra is fontos prioritása a kevésbé fejlett régiók támogatása. A kevésbé fejlett régiók felzárkóztatása hosszú távú, kitartó

erőfeszítéseket igényel. Ebbe a kategóriába azok a régiók tartoznak, amelyekben az egy főre jutó GDP kevesebb mint 75%-a az EU 27 tagországa átlagának.

- Átmeneti régiók: Ez az új régiókatéória kerül bevezetésre a fokozatosan csökkenő támogatási jogosultságok rendszere (phasing-in és phasing-out) helyett. Ebbe a kategóriába azok a régiók tartoznak majd, amelyekben az egy főre jutó GDP az EU 27 tagországa átlagának 75-90%-a között van.
- Fejlettebb régiók: Bár a kohéziós politika prioritása a kevésbé fejlett régiókban való beavatkozás marad, néhány fontos kihívással az összes tagállamnak szembe kell néznie. Ilyen például a tudásalapú társadalom globális versenyhelyzete, vagy éppen a kevesebb széndioxid-kibocsátással járó gazdasági tevékenységek felé történő előrelépés. Ebbe a kategóriába azok a régiók tartoznak, amelyekben az egy főre jutó GDP több mint 90%-a az EU 27 tagországa átlagának.

Kiegészítésként egy külön védőháló kerül kialakításra az összes olyan régió számára, amelyek támogatásra voltak jogosultak a 2007 és 2013 közötti időszak konvergencia céljai szerint, de amelyekben az egy főre jutó GDP most több mint 75%-a az EU 27 tagországa átlagának. Az átmeneti vagy fejlettebb régiókatéóriába tartozókként ezek a régiók a Strukturális Alapokból kapnak legalább a 2007 és 2013 közötti támogatásuk kétharmadával egyenlő finanszírozást.

Az ESZA pénzalapjainak minimális részaránya meghatározásra kerül minden régiókatéória esetében (25% a kevésbé fejlett régiók számára; 40% az átmeneti régiók számára; illetve 52% a fejlettebb régiók számára), és ennek eredményeként az ESZA kumulált részesedése a kohéziós politika teljes költségvetéséből legalább 25% lesz (84 milliárd euró).

A Kohéziós Alap a transzeurópai szállítási hálózat (TEN-T) és a környezetvédelem területén végzett befektetésekkel továbbra is támogatja azokat a tagállamokat, amelyekben az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem (GNI) kevesebb mint 90%-a az EU 27 tagországa átlagának. A Kohéziós Alap egy része (10 milliárd euró) el lesz különítve a főbb szállítási hálózatoknak az új Európai Összekapcsolási Eszköz keretében végzett fejlesztési finanszírozására.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap keretében a fejlettebb és az átmeneti régiókban a nemzeti szinten hozzáférhető forrásainak legalább 80%-át kell energiahatékonyságra és megújuló energiaforrásokra, valamint innovációra és a KKV-k támogatására fordítani. A kevésbé fejlett régiók szélesebb körű fejlesztési szükségleteiknek megfelelően több

beruházási prioritás közül választhatnak. Ugyanakkor ezekben a régiókban is legalább az ERFA forrásainak 50%-át kell energiahatékonyságra és megújuló energiaforrásokra, valamint innovációra és a KKV-k támogatására fordítani. A javasolt szabályozás fokozottan előtérbe helyezi a fenntartható városfejlesztést. E célból az ERFA forrásainak legalább 5%-át fenntartható városfejlesztésre kell előirányozni. Fokozott figyelemben részesülnek a különleges természeti vagy demográfiai jellemzőkkel bíró területek, meghatározott extra forrásokat biztosítva a legkülső és a gyéren lakott régiók fejlesztésére. Ennek az előirányzatnak legalább 50%-át kell olyan lépésekhez felhasználni, amelyek a legkülső régiók gazdasági diverzifikációját és modernizációját segítik, különös figyelmet fordítva a kutatás és az innováció, az információs és kommunikációs technológiák, valamint a KKV-k versenyképessége terén elérhető fejlődésre.

Az Európai Szociális Alap működése során a következő négy fő tematikus cél élvez prioritást:

- a foglalkoztatás fejlesztése és a munkaerő mobilitásának támogatása;
- a szegénység elleni küzdelem és a társadalmi befogadás erősítése;
- befektetés az oktatásba, a készségfejlesztésbe és az élethosszig tartó tanulásba; és
- az intézményi képességek és a hatékony közszolgálat fejlesztése.

Az ESZA finanszírozásának azonban további tematikus célokat is le kell fednie, például: az alacsony szén-dioxidkibocsátású, klímabarát és erőforrás-hatékony gazdaság felé való elmozdulás támogatása; az információs és kommunikációs technológiák használatának bővítése; a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése; és a kis- és középvállalatok (KKV-k) versenyképességének javítása. Az új szabályozás megerősíti a tematikus fókuszot, valamint a partnerséget az ESZA működése során, igyekszik fokozni a társadalmi innovációt és a transznacionális együttműködést, erősíti az eredmény-centrikusságot, egyszerűsíti a teljesítési rendszert, illetve biztosítja a pénzügyi eszközök fokozott használatát.

A Kohéziós Alap a környezetvédelem területén továbbra is befektetésekkel segíti a következő területek fejlesztését: klímaváltozással kapcsolatos átállás és kockázatmegelőzés; vízkezelés és hulladékgazdálkodás; és a városi környezet védelme. A Bizottság többéves pénzügyi keretrendszerrel szóló javaslataival összhangban az energiával kapcsolatos, pozitív környezeti hatással járó befektetések is jogosultak lesznek a támogatásra. Az energiahatékonyságba és a megújuló energiába való befektetések így szintén támogatottak lesznek. A szállítás területén

a Kohéziós Alap (a TEN-T hálózaton kívül) az alacsony széndioxid-kibocsátású szállítási rendszerek és a városi közlekedés fejlesztéseibe fektet forrásokat.

Az Európai területi együttműködés a kohéziós politika egyik célterülete, amely keretet biztosít a különböző tagállamok nemzeti, regionális és helyi szintű szereplői közötti tapasztalatcseréhez, valamint a közös problémák megoldását célzó közös cselekvéshez is. A javaslat előírja az egyes feladatcsoportokhoz elérhető pénzügyi forrásokat, és meghatározza a tagállamoknak való kiosztás feltételeit. A tervezett felosztás a következő:

- 73,24% határokon átnyúló együttműködésre;
- 20,78% transznacionális együttműködésre; és
- 5,98% interregionális együttműködésre.

Továbbra is megmarad az erőforrások transzferének az a mechanizmusa, amely az Unió külső határainál zajló együttműködéseket segíti az Európai Szomszédosági és Partnerségi Eszköz (ENPI) és az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) keretein belül.